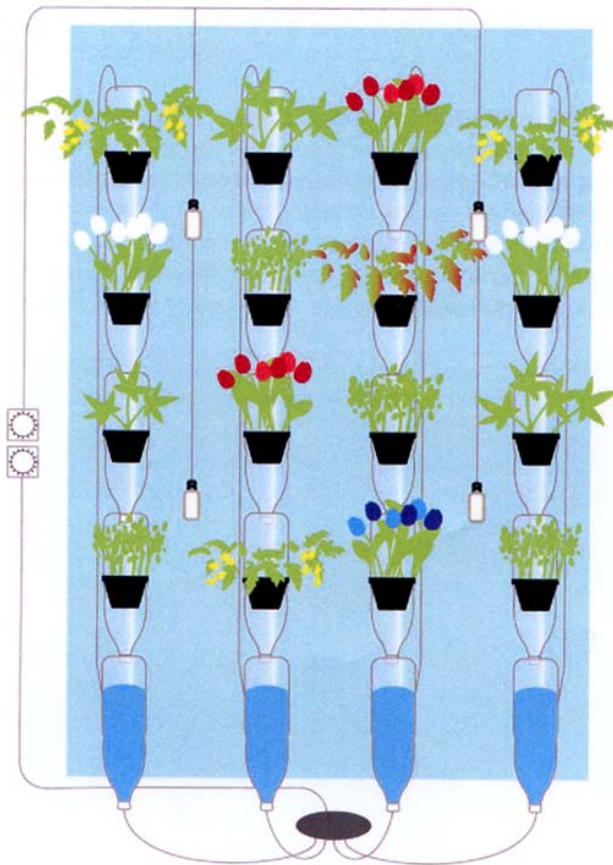

Glastuinbouw: in je eigen huis of bedrijf

denkt dat het mogelijk moet zijn een bijenvolk in dit systeem te huisvesten door bijvoorbeeld een raampje bovenaan de fles te bevestigen en zo een nest mogelijk te maken". Het voorzaaien gebeurt in vermiculiet, dat een kleinere uitgave is van de bekende gebakken kleikorrels van de hydrocultuur. Soms heb je al binnen twee weken planten die overgeplant kunnen worden in de raamtuin. Daar komt worteldoek in met daarop de grote kleikorrels, en voedingsstoffen, waaronder Pokon, zoals Mic opmerkt.

De windowfarm XXL is een nieuwe versie van de algemene windowfarm: tot nu toe is met kleinere flessen gewerkt. Deze grote flessen geven echter nog meer mogelijkheden. Een kolom bevat, zo is de planning, vijf waterkoelerflessen. Onderaan vind je een gesloten fles van waaruit de watertoevoer plaatsvindt naar de vier andere flessen. Dat gebeurt met een schuine buis buitenom. Via een voetbalpompnaald, een luchtslangetje en luchtpomp zoals gebruikt bij aquaria, zorgt dit alles voor de watercirculatie. De vier andere flessen hebben een uitsparing voor de planten, uitgezaagd met een dremel en haakse slijpschijf. Met een gatenboor zijn de gaten aangebracht die de flessen aan elkaar verbinden. Vervolgens worden de flessen geschilderd om algenvorming tegen te gaan. Na de grondverf volgt een lichtblauwe kleur die past bij het groen van planten.

Je zou het een Nederlandse vertaling kunnen noemen van windowfarms, enkele jaren geleden gestart door enthousiastelingen in New York. Verticaal tuinieren is een andere term, maar hoe dan ook: het is een vorm van moestuinieren met gebruik van de warmte achter glas - je eigen ramen thuis of in een bedrijf. Via ingenieuze zelfontworpen systemen kun je zo op redelijke schaal je eigen groente en kruiden oogsten. Naast het verkleinen van je eigen ecologische voetafdruk heb je bovendien heerlijke producten uit eigen 'raamtuin'.

Mogelijkheden

Ook in onze eigen regio zijn er mensen actief in windowfarms.xxl. Op een zolder in een huis in Den Haag West, tref ik drie mensen aan die bezig zijn waterkoelerflessen te bewerken tot een systeem van een raamtuin.

Er kan veel met dit type tuinieren. Komkommer, tomaten, pepers, courgette, aubergine, augurken, ze gedijen goed, Mic heeft er ervaring mee en hoe. De augurken groeiden thuis tegen het plafond op.

Plaatsing op de zuid- of westkant voldoet het beste, maar met daglichtlampen kun je ook op de noord- en oostkant kolomtuinten inrichten. De bestuiving doe je met een fijn penseeltje. Als we daarover spreken, vertelt Mic hoe ook een imker geïnteresseerd is. " Hij kweekt ook koninginnen en

Locaties

Er zijn inmiddels vijf locaties gevonden die een proefopstelling van de Windowfarm XXL willen testen. Een ervan is bedrijfsverzamelgebouw, in beheer bij Anna Vastgoed en Cultuur op de Raamweg 47 in Den Haag. De locaties zijn uitgezocht op hun openheid en op de aanwezigheid van groene vingers, zodat de planten niets te kort komen. De groep zocht ook naar plekken waar veel mensen in- en uitlopen, zodat de opstellingen goed in beeld komen, en waar een direct belang is bij een goede oogst uit de Windowfarm. "Een cateraar heeft een direct belang, een lunchroom en een kookstudio ook."

Door de proefopstellingen in zulke passende omstandigheden neer te zetten, kan de Windowfarm XXL optimaal getest worden. "Waarschijnlijk zijn de resultaten minder als we de eerste proefopstellingen in een leeg pakhuis zetten, waar een keer in de week iemand even komt kijken hoe het goed gaat".

In Den Haag ontstond anderhalf jaar geleden het plan om leegstaande gebouwen met stadslandbouw te vullen. Dit was de aanleiding voor Mic om de Windowfarm in het groot te gaan maken. In het gebouw 'de Schilde' in de Televisiestraat nam de gemeente het initiatief door een oproep om stadslandbouwideeën voor dit pand te verzinnen. Er was verder een groep kunstenaars bezig ideeën te inventariseren voor de Toren van Oud bij het Gemeentemuseum/WorldForum. "Ook daar zagen we meteen visioenen van begroeiende waterkoelerflessen voor de ramen."

In de Schilde zijn inmiddels verschillende stadslandbouw-initiatieven in de vorm van bedrijfjes doorgegaan. Met de ideeën voor de Toren van Oud, is, voor zover de groep weet, niks gebeurd. "Voor de kunstenaars was het project afgerond toen er een stapel ideeën voor een nieuwe functie van de Toren lag.

Zelf vonden we dat we eerst maar eens een werkende opstelling moesten maken, voordat we achter dit soort enorme dromen aan gaan", getuigt van hun wens om nu

vooral zichtbaar te maken waar het hen om gaat.

En steeds weer op zoek gaan

Mic Bijl, met een achtergrond van tekstschrijver en vormgever, begon hiermee als veel bijklussende ZZP'er. "Ik zag het toen ik ging zoeken op 'verticaal tuinieren', je komt dan vanzelf op windowfarms met veel informatie uit de VS.

Hermen, werkend onder andere als ZZP'er/begeleider van volwassenen en kinderen met autisme, vertelt hoe ze producent Nestlé gevraagd hebben of deze flessen over had. "En ja, zo hebben we er ongeveer 50 gekregen". Ook Wouter van Kuijk die bijna is afgestudeerd in duurzaamheidsrecht, herkent zich in het enthousiast worden van zoeken naar nieuwe oplossingen. Gelukkig biedt vaak de 'open source' gemeenschap uitkomst: via internet worden veel ideeën over de praktische uitvoering gedeeld.

Dat complicaties hen niet verhinderen te blijven zoeken, blijkt uit het voorbeeld rond de voetbalpompnaald. Volgens de

internetinstructies zou een voetbalpompnaald prima voldoen voor de werking met de luchtpomp zoals die in de aquariumwereld wordt gebruikt. Tot... je erachter komt dat een voetbalpompnaald uit de VS anders is dan hier, omdat de voetballen anders zijn! Een welwillende kringloop-fietsenhandelaar bleef net zo lang zoeken tot een andere passende oplossing gevonden was: een verloopnippel dat je op een Frans ventiel moet zetten. De man was zo enthousiast dat hij de sissende waarschuwing van zijn baas op de achtergrond: "Kun je die mevrouw niet in je vrije tijd helpen?", kalm negeerde.

Het is niet het enige voorbeeld dat laat zien hoe aanstekelijk dit idee van raammoestuiniëren werkt. Wie weet hoeveel mooier nog die 'Oh oh De Haag, mauie stad achtâh de dûine' wordt als deze vorm van tuinieren zich echt weet te verspreiden....

Tekst en foto's van Marjo Hess

Geïnteresseerden verwijzen we ook graag naar een aantal algemene links:

Het platform voor Nederlands(talige) windowfarmers
<http://www.windowfarms.nl>

De Amerikaanse site voor Windowfarms
<http://www.windowfarms.com/>

Het wereldwijde forum voor Windowfarmers
<http://our.windowfarms.org/>

Het Kunstproject rond de Toren van Oud
http://taak.me/?nk_project=the-commons

Het stadslandbouwinitiatief in De Schilde
<http://stadslandbouwdenhaag.nl/blog>